

hetkind

Aanbevolen artikel week 6

● 1 Aanbevolen artikel

Over hoogbegaafdheid: 'Bij het hoog ontwikkelde IQ hoort ook een intensere beleving van gevoelens'

'Een blijde hoogbegaafde is de hoogbegaafde leerling die hoge cijfers haalt, gemotiveerd is, een grote woordenschat heeft, sociale vaardigheden laat zien en lekker in zijn vel zit. Die zijn goed en makkelijk te herkennen.' Maar over het algemeen zijn deze kinderen een stuk moeilijker te herkennen, ook thuis, aldus Marianne Rietveld. Zij brengt de twee kanten bijeen en beschrijft de complexe en uiteenlopende gevoelens en gedragingen van hoogbegaafde kinderen. 'In mijn praktijk kom ik regelmatig kinderen tegen die een grote wolk boven zich hebben hangen waar heel groot het woord BOOS in staat.'

Neem Sanne: een kleuter die huppelend binnenkomt op school, een juf treft die haar ziet als een kleuter met een grote potentie en daar ook aan tegemoet komt. Sanne ontwikkelt zich in een vlot tempo, heeft een hoog leertempo, is autonoom en empatisch, en daardoor zeer geliefd binnen de groep. Ze geeft hulp, durft hulp te vragen als ze dat nodig heeft en kan het goed vinden met bijna iedereen op school.

Modelleerling, of toch niet?

Sanne wordt al snel gezien als de kleuter met een ontwikkelingsvoorsprong, de hoogbegaafde leerling voor de toekomst. Het lijkt wel een afvinklijstje, maar bijna alle kenmerken die aan hoogbegaafde kinderen worden toegeschreven zijn op haar van toepassing. Ze is analytisch, nieuwsgierig, heeft een brede belangstelling en kan met haar grote woordenschat precies verwoorden wat ze bedoelt. Ze is snel van begrip en beschikt over een zeer groot creatief vermogen om haar opdrachten altijd een eigen, bijna perfecte, vorm te geven. Sanne is een scherp waarnemer en handelt veelal intuïtief.

Ergo: daar wil je als juf wel een klas vol van hebben.

Er is meer dan alleen een sterke cognitie nodig om hoogbegaafd te kunnen zijn. Aan de gevoelskant van deze leerling wordt (nog) niet zoveel aandacht besteed. Terwijl juist die zo belangrijk is voor deze kinderen.

Sterke cognitie én gevoel

Eerder heb ik geschreven over onderpresteren. Ook dat kan veroorzaakt worden door niet gezien worden als wie jij bent; een kind met een sterke cognitie én een sterk ontwikkelde gevoelskant. Want dat is hoogbegaafd zijn. Beide kanten even sterk aanwezig. Door het sterk ontwikkelde IQ is de gevoelskant bij deze kinderen intenser ontwikkeld of worden gevoelens intenser ervaren. Intensere boos, intenser verdrietig, intens gekwetst zijn, intens verdrietig zijn door dierenleed, ruzie of ... het leed van de wereld.

In het onderwijs zijn het vaak de prestaties die tellen en een hoge cito score geeft vanzelf wel aan of het een slimme leerling is of niet... Makkelijk... toch? Dan hebben we ze er zo uitgepikt.

Onderpresteren

Daar is valkuil #1: Hoogbegaafde kinderen halen niet altijd een hoge score op de cito. Dat kan verschillende redenen hebben. Belangrijk is te weten dat ze soms juist geen A score halen maar in de C of D-scores belanden. Want als jij zo naar een toets kijkt zoals het plaatje hieronder kom je vast niet bij het antwoord dat cito cognitief en didactisch gezien voor jou bedacht had.

Of als jij helemaal klaar zit voor de toets omdat je nu mag laten zien wat je al weet en de antwoorden die jij leest zijn zo makkelijk dat je het goede antwoord direct doorstreept; want zo makkelijk zal het niet zijn, het is immers een toets. Jij trapt daar niet in.

Gefrustreerd

En dat kind komt thuis. Gefrustreerd, want het antwoord dat hij gegeven heeft is wel degelijk een goed antwoord, sterker nog; hij heeft een keuze gemaakt uit drie antwoorden die na zijn analyse en interpretatie van gegevens alle drie in aanmerking kwamen voor een goed antwoord. Maar... in het nakijklijstje van Cito staat dat A het juiste antwoord is en niet B, dus een fout.

Thuis, één van de pijlers in de driehoek van school – thuis en kind, de cirkel van invloed, zijn juist dit de signalen die je op scherp moeten zetten als ouder. Het sterk ontwikkelde rechtvaardigheidsgevoel is van grote invloed op het welzijn van het kind. Dat zit aan de rechterkant, aan de gevoelskant van het schema aan het begin van deze blog.

Thuis signaleren

In mijn praktijk kom ik regelmatig kinderen tegen die een grote wolk boven zich hebben hangen waar heel groot het woord BOOS in staat. En dat komt ergens vandaan. Niet begrepen of niet gezien worden kan één van de oorzaken zijn. Boos en opstandig gedrag is daar een reactie op. Sommige kinderen gaan weer bedplassen als ze naar school gaan, of laten gedrag zien van jongere jaren, gaan kinderachtig praten of tekenen ineens weer koppoters. De wat oudere leerling kan besloten hebben niet meer te laten zien wat hij cognitief kan...

Het advies is dan ook om met school in contact te treden als deze of andere signalen zich voordoen. Schroom niet en benader de leerkracht met de open vraag; 'Ik maak me zorgen om mijn kind, mag ik die zorg met jou delen?' Ik verzeker u dat geen enkele juf daar nee tegen zegt.

Gedrag ontstaat uit een gevoel

Luister en kijk naar uw kind wat hij u werkelijk wil zeggen met gedrag dat hij laat zien en u misschien niet goedkeurt. Gedrag ontstaat vaak uit een gevoel. Deel met de leerkracht; pas dan kan er iets moois ontstaan, voor u, voor de leerkracht en vooral voor uw kind.

Ik wens u wijsheid en verwondering.

Marianne Rietveld specialiseert zich op het gebied van hoogbegaafdheid en talentontwikkeling. Meer informatie over haar is te vinden op haar website de WijsWijzer.

hetkind

De website wordt maandelijks door meer dan 120.000 mensen bezocht en er zijn inmiddels al meer dan 2500 artikelen op de website verschenen. Leraren, schoolleiders en onderwijsbetrokkenen leveren zelf de verhalen aan. Via Facebook, Twitter en/of LinkedIn wordt hetkind dagelijks door meer dan 15.000 mensen gevolgd. Wilt u iets bijdragen? Neem dan gerust contact met ons op via: redactie@hetkind.org.

Donateur worden?

Hetkind heeft – ook als platform – anderen nodig om zich verder te ontwikkelen. Graag nodigen we u uit om donateur te worden. Met een jaarlijkse bijdrage van 50 euro (meer mag natuurlijk ook) helpt u hetkind verder op de ingeslagen weg en draagt u bij aan het gewicht van onze (gezamenlijke) activiteiten. Uw bijdrage is belangrijk. Voor anderen, voor het onderwijs en dus voor onze samenleving. Meer informatie vindt u achter [deze link](#).

Jaarboek Hetkind 2014 kado

Als donateur ontvangt u het Jaarboek 2014 – Waardevolle verhalen voor goed onderwijs, plus de speciale uitgave 'NIVOZ en de urgentie van goed onderwijs'. Beide boeken kunt u overigens ook los bestellen via [deze link](#). En via [deze link](#).

Visie

In de visie van hetkind op goed onderwijs staat de ontwikkeling van de leerling centraal. Deze visie past bij de snel ontwikkelende samenleving en bij de wetenschappelijke kennis over leren en menselijke ontwikkeling.

Uitgangspunt

Het kind is volledig toegerust voor zijn eigen ontwikkeling en is hiervoor intrinsiek gemotiveerd, vanuit zijn behoefte aan relatie, competentie en autonomie. Leren gebeurt in interactie. Het potentieel tot wasdom laten komen vraagt om uitdaging en ondersteuning.

Content

Van mei 2010 tot september 2014 zijn er meer dan 2500 waardevolle artikelen gepubliceerd. De database wordt voortdurend aangevuld en vernieuwd. Elke dag verschijnen er 2 tot 4 nieuwe bijdragen.

Alle artikelen, filmpjes en columns worden aangedragen vanuit eigen, persoonlijke betrokkenheid. De stroom aan artikelen wordt verwerkt door een coördinator. Voor specifieke bijdragen is een redacteur beschikbaar.

Daarnaast wordt de website gevuld door vrijwillige bijdragen van auteurs en diverse onderwijsbetrokkenen die zich al eerder bij hetkind hebben aangesloten of zichtbaar zijn geworden.

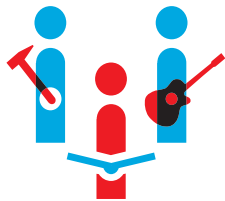
Zeven principes

Deze visie krijgt handvatten door middel van zeven leidende principes, de uitgangspunten. De leidende principes van hetkind vormen geen methode, geen handboek. De principes zijn vertrekpunten. Er kan, zo stellen wij ons voor, op veel manieren invulling en vorm aan worden gegeven.

www.hetkind.org

Zeven principes voor goed onderwijs

De leidende principes van het kind vormen geen methode, geen handboek. De principes zijn vertrekpunten voor goed onderwijs. Er kan, zo stellen wij ons voor, op veel manieren invulling en vorm aan worden gegeven.

1 Talent

Goede onderwijspraktijk is talent- en ambitiegedreven

Leerlingen krijgen de kans te laten zien wat ze kunnen en willen. Zij worden uitgedaagd en ondersteund, afhankelijk van hun kennelijke mogelijkheden.

2 Verantwoordelijkheid

Goede onderwijspraktijk daagt uit tot zelfkennis, zelfsturing en verantwoordelijkheid

Ontwikkelen en leren doet een kind zelf, niet alleen, wel zelf. Goede onderwijspraktijk daagt leerlingen uit om van meet af aan zichzelf als kritisch en verantwoordelijk te zien en als eigenaar van hun ontwikkeling.

3 Partnership

Leraar en leerling zijn full partners in leren

De een is er niet zonder de ander. Zij zijn beiden verantwoordelijk voor proces en resultaat hoewel op verschillende wijzen. Een goede match van 'vraag en aanbod' vraagt om actieve leerlingen die hun leraren informeren over wat zij nodig hebben en die terugkoppelen. Het vraagt om leraren die hun leerlingen aanvaarden en verstaan.

4 Opvoeding

Onderwijs en opvoeding zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden

Alle handelen in onderwijs is moreel handelen. Ouders en leraren zijn full partners.

5 Moreel kompas

De cultuur in groep en school verbindt en biedt een moreel kompas, ze is open en veilig en kent een toon van respect en vertrouwen

Een praktische leidraad vormt het devies: zorg goed voor jezelf, zorg goed voor de ander, zorg goed voor je omgeving.

6 Samenleving

Goede onderwijspraktijk is deel van de samenleving, maar kenmerkt zich tegelijk door een zekere afstand en reflectie

Goede onderwijspraktijk biedt daarom een curriculum met diepte en variatie en rijke ervaringsmogelijkheden in een vanzelfsprekende verbinding met de vele werkelijkheden buiten de school.

7 Legitimatie

De onderwijspraktijk en zijn uitgangspunten en resultaten worden getoetst en gelegitimeerd, in de eerste plaats ten dienste van leerling en school

Goed onderwijs vindt plaats in een lerende organisatie waarin leraren en ouders, maar ook de leerlingen zelf willen weten hoe zij ervoor staan. De keuzes die worden gemaakt ten behoeve van het onderwijsproces en de resultaten worden naar hen en naar overheden verantwoord.